

Triednosť: výber robotníckeho alebo roľníckeho prostredia, robotníckej postavy (v budovateľských románoch to sú najmä stavbári a baníci); postavy robotníkov a komunistov sú idealizované, sú to silné, priamočiare typy, ktoré víťazia nad nepriateľmi novej spoločnosti a pre ktorých je práca, budovanie socializmu i osobným šťastím.

Straníckosť: využitie marxisticko-leninskej ideológie; zdôrazňovanie triednych rozdielov medzi ľuďmi; víťazstvo komunistických myšlienok, napr. propagácia združstevňovania, čiže zmeny slovenskej dediny na socialistickú; výber kladných hrdinov spomedzi ľudí naklonených komunistickej ideológii alebo spomedzi členov komunistickej strany; výber záporných hrdinov spomedzi inteligencie, súkromných roľníkov a buržoázie; predstavenie niektorých historických udalostí, napr. SNP, ako udalostí, na ktorých mali zásluhu najmä komunisti. („Zásada komunistickej straníckosti znamenala, že spisovateľ svojím dielom uvedomele pomáhal komunistickej strane, robotníckej triede a pracujúcemu ľudu v ich boji za socialistickú a komunistickú premenu sveta“ – Slovník literárnovedných termínov, 1979.)

Ludovosť: jednoduché umelecké formy bez experimentovania, jazyk „ľudu“, aby mu mohli porozumieť masy; „zobrazenie skutočnosti z hľadiska záujmov širokých ľudových vrstiev“.

Svetová literatúra po roku 1945 – próza

francúzska literatúra:

- Jean Paul Sartre – román *Hnus* (1938), súbor noviel *Múr* (1939), tetralógia *Cesty k slobode* (*Vek rozumu, Odklad, Smrť v duši, Posledná šanca*), autobiografická črta o detstve *Slová* a iné
- Albert Camus – novela *Cudzinec* (1942), román *Mor*, autobiografický román *Pád*, eseje *Mýtus o Sisyfovi* (1942), *Človek, ktorý sa búri*, zbierka poviedok *Exil a kráľovstvo*, román s autobiografickými prvkami *Prvý človek* a iné
- Alain Robb-Grillet – romány *Gumy*, *Očítý svedok*, *Žiarlivosť*, *Dom schôdzky*, *Vidiaci*, *V labyrinte* a iné (filmové scenáre *Vlani v Marienbade*; *Hirošima, moja láska*; *Vojna sa skončila*; *Transeurópsky expres*; *Muž, ktorý luže*)
- Michel Butor – romány *Bludisko času*, *Premena*, *Rozvrh hodín*, *Miestna atmosféra*, *Stupne* a iné

švajčiarska literatúra:

- Friedrich Dürrenmatt – detektívne romány *Sudca a jeho kat*, *Sľub*, *Rekviem na kriminálny román*
- Max Frisch – romány *Stiller*, *Homo Faber*, *Volajte ma Gantenbein*

talianska literatúra:

- Vasco Pratolini – romány *Príbehy chudobných milencov*, *Metello* a iné
- Pier Paolo Pasolini – romány *Pasáci*, *Búrlivý život*, *Náboženstvo mojich čias*, *Sen o jednej veci*, *Ali s modrými očami* a iné
- Alberto Moravia – romány *Lahostajní* (1931), *Rimanka*, *Vrchárka*, *Nuda*, *Konformista*, *Cesta do Ríma*, poviedky *Rímske poviedky*, *Nové rímske poviedky* a iné

anglická literatúra:

- John Wain – romány *Ponáhľaj sa dolu*, *Zima v horách* a iné
- John Braine – romány *Miesto hore*, *Život hore* a iné
- George Orwell – alegorický román *Zvieracia farma*, utopický román *1984* a iné
- Graham Greene – román *Tichý Američan* a iné
- James Aldridge – romány *Diplomat*, *Hrdinovia prázdných obzorov*, *Kiež by nezomrel*, *Posledný vyhnanec*, *Vysoká hra*, *Lovec*, *Výsmech* a iné